

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

16. svibnja 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Prijenosi poduzeća – Direktiva 2001/23/EZ – Članci 3. do 5. –
Zaštita prava zaposlenika – Iznimke – Postupak u slučaju insolventnosti – Postupak sudske
reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda – Potpuno ili djelomično očuvanje poduzeća –
Nacionalno zakonodavstvo kojim se preuzimatelju dopušta da nakon prijenosa preuzme zaposlenike
prema svojem odabiru”

U predmetu C-509/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio arbeidshof te
Antwerpen, afdeling Hasselt (Radni sud u Antwerpenu, odjel Hasselt, Belgija), odlukom od
14. kolovoza 2017., koju je Sud zaprimio 21. kolovoza 2017., u postupku

Christa Plessers

protiv

Prefaco NV,

Belgische Staat,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik četvrtog vijeća, u svojstvu predsjednika trećeg vijeća, J. Malenovský
(izvjestitelj), L. Bay Larsen, M. Safjan i D. Šváby, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 3. listopada 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za C. Plessers, J. Nulens i M. Liesens, *advocaten*,
- za Prefaco NV, J. Van Acker i S. Sonck, *advocaten*,
- za belgijsku vladu, M. Jacobs i L. Van den Broeck, u svojstvu agenata, uz asistenciju
C. Raymaekersa, *advocaat*,
- za Europsku komisiju, M. van Beek i M. Van Hoof, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: nizozemski

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 23. siječnja 2019.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. do 5. Direktive Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL 2001., L 82, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 151.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Christe Plessers, s jedne strane, i društva Prefaco NV i Belgische Staat (Belgijska Država), s druge strane, u vezi sa zakonitošću njezina otpuštanja.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Članak 3. stavak 1. prvi podstavak Direktive 2001/23 glasi:
„Prava i obveze prenositelja, koja na dan prijenosa proizlaze iz postojećeg ugovora o radu ili radnog odnosa, na temelju takvog prijenosa prenose se na preuzimatelja.”
- 4 Na temelju članka 4. te direktive:
„1. Prijenos poduzeća, pogona ili dijela poduzeća ili pogona sam po sebi prenositelju ili preuzimatelju ne daje temelje za otpuštanje s radnoga mjesta. Ova odredba ne sprečava moguća otpuštanja iz gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, radi kojih su potrebne promjene u radnoj snazi.
Države članice mogu odrediti da se prvi podstavak ne primjenjuje na neke specifične kategorije zaposlenika koji nisu obuhvaćeni zakonima ili praksom država članica u pogledu zaštite od otpuštanja.
2. Ako se ugovor o radu ili radni odnos prekinu zato što prijenos uključuje znatnu promjenu u radnim uvjetima na štetu zaposlenika, smatra se da je poslodavac odgovoran za prestanak ugovora o radu ili radnog odnosa.”
- 5 U skladu s člankom 5. stavkom 1. te direktive:
„Osim ako države članice ne odluče drukčije, članci 3. i 4. ne primjenjuju se na prijenos poduzeća, pogona ili dijela poduzeća ili pogona kad prenositelj podliježe stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti koji je pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja i pod nadzorom je nadležnog javnog tijela (koje može biti stečajni upravitelj ovlašten od strane nadležnog javnog tijela).”

Belgijsko pravo

- 6 Člankom 22. wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (Zakon o kontinuitetu poduzeća) od 31. siječnja 2009. (*Belgisch Staatsblad*, 9. veljače 2009., str. 8436.), u svojoj verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: WCO), propisuje se:

„Dok sud nije odlučio o zahtjevu za sudsku reorganizaciju, nije podnesena tužba ili nije pokrenut postupak izvršenja prije ili poslije podnošenja zahtjeva:

- ne može se otvoriti stečaj nad dužnikom, a u slučaju društva nije moguć ni njegov prestanak na temelju sudske odluke;
- dužnikova pokretna ili nepokretna imovina ne može se likvidirati nakon provedbe postupka izvršenja.”

- 7 U članku 60. prvom stavku WCO-a predviđa se:

„Presudom kojom se nalaže prijenos određuje se sudski povjerenik zadužen za organizaciju i za provedbu prijenosa u ime i za račun dužnika. Njome se određuje predmet prijenosa ili se ocjenu o tome prepušta sudskom povjereniku.”

- 8 U skladu s člankom 61. stavkom 4. WCO-a:

„Na preuzimatelju je da odabere zaposlenike koje želi preuzeti. Taj odabir treba biti uvjetovan tehničkim, gospodarskim i organizacijskim razlozima te proveden bez zabranjenog razlikovanja, osobito ako zaposlenik djeluje u svojstvu predstavnika osoblja u prenesenom poduzeću ili njegovu dijelu.

Nepostojanje zabranjenog razlikovanja u tom pogledu smatra se dokazanim ako se omjer zaposlenika i njihovih predstavnika, koji rade u prenesenom poduzeću ili njegovu dijelu i koje je preuzimatelj odabrao, uzme u obzir u ukupnom broju odabranih zaposlenika.”

- 9 Na temelju članka 62. WCO-a:

„Ovlašteni sudski povjerenik organizira i provodi prijenos koji je sud naložio prodajom ili ustupanjem pokretne ili nepokretne imovine potrebne ili korisne za održavanje svih ili dijela gospodarskih djelatnosti poduzeća.

On traži ponude prvenstveno osiguravajući održavanje svih ili dijela djelatnosti poduzeća uzimajući pritom u obzir prava vjerovnika. [...]

[...]”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 10 C. Plessers radila je u društvu Echo NV u Houthalen-Helchterenu (Belgija) od 17. kolovoza 1992. do travnja 2013.

- 11 Dana 23. travnja 2012. Rechtbank van koophandel te Hasselt (Trgovački sud u Hasseltu, Belgija) pokrenuo je, na zahtjev društva Echo, postupak sudske reorganizacije u cilju postizanja sporazuma vjerovnika na temelju članaka 44. do 58. WCO-a. Tom je društvu odobrena odgoda do 23. listopada 2012., a nakon toga do 22. travnja 2013.

- 12 Dana 19. veljače 2013., odnosno prije isteka roka odgode, rechtbank van koophandel te Hasselt (Trgovački sud u Hasseltu) prihvatio je zahtjev koji je podnijelo društvo Echo za izmjenu prijenosa uz sporazum o prijenosu pod nadležnošću suda.
- 13 Taj sud je 22. travnja 2013. odobrio sudskim povjerenicima da izvrše prijenos pokretne i nepokretne imovine na društvo Prefaco, jednog od dvaju društava kandidata za preuzimanje društva Echo. U svojem prijedlogu društvo Prefaco ponudilo je preuzimanje 164 zaposlenika, to jest približno dvije trećine osoblja društva Echo.
- 14 Ugovor o prijenosu potpisan je istog dana. U Prilogu 9. tom ugovoru nalazio se popis zaposlenika za preuzimanje. Ime C. Plessers nije se nalazilo na tom popisu.
- 15 Nadalje, u spomenutom ugovoru navedeno je da će prijenos proizvoditi učinke dva radna dana nakon datuma navedene presude o davanju odobrenja rechtbank van koophandel te Hasselt (Trgovački sud u Hasseltu).
- 16 Dana 23. travnja 2013. društvo Prefaco telefonski je kontaktiralo zaposlenike koje je preuzelo tražeći od njih da se sljedeći dan pojave radi obavljanja svojih dužnosti. Dana 24. travnja 2013. društvo Prefaco u pisanom je obliku potvrdilo taj prijenos. Kad je riječ o ostalim zaposlenicima, njih su sudski povjerenici telefonski kontaktirali i dopisom od 24. travnja 2013. obavijestili da ih društvo Prefaco nije preuzelo.
- 17 Sadržaj tog dopisa bio je sljedeći:
- „Ovaj se dopis smatra službenom obaviješću u skladu s člankom 64. stavkom 2. [WCO-a]. Time je s danom 22. travnja 2013. [društvo Echo] prestalo obavljati djelatnosti. S obzirom na to da Vas prethodno navedeni preuzimatelji nisu preuzeli, ovaj dopis morate smatrati raskidom ugovora od strane vašeg poslodavca, [društva Echo]. Određeno je da kao mogući vjerovnik [društva Echo] potraživanje podnesete niže potpisanim sudskim povjerenicima [...].”
- 18 Sudski povjerenici su C. Plessers također dostavili obrazac u kojem je datum 23. travnja 2013. naveden kao datum raskida ugovora.
- 19 Dopisom od 7. svibnja 2013. C. Plessers pozvala je društvo Prefaco da je preuzme. Prema mišljenju zainteresirane stranke, društvo Prefaco započelo je s korištenjem pogona smještenog u Houthalen-Helchterenu i to od 22. travnja 2013., datuma kad je rechtbank van koophandel te Hasselt (Trgovački sud u Hasseltu) objavio svoju presudu.
- 20 Društvo Prefaco odbilo je taj zahtjev dopisom od 16. svibnja 2013., pozivajući se na članak 61. stavak 4. WCO-a kojim je preuzimatelju dano pravo odabira zaposlenika koje (ne) želi preuzeti, ako je, s jedne strane, takav odabir uvjetovan tehničkim, gospodarskim ili organizacijskim razlozima, te, s druge strane, ako se ne radi o zabranjenom razlikovanju. Društvo Prefaco dodalo je da nije bilo obvezno ponovo zaposliti C. Plessers nakon raskida ugovora o radu između potonje i društva Echo.
- 21 C. Plessers je tužbom od 11. travnja 2014. pokrenula postupak pred arbeidsrechtbankom te Antwerpen (Radni sud u Antwerpenu, Belgija).
- 22 Osim toga, 24. srpnja 2015. C. Plessers pozvala je Belgijsku Državu na prisilnu intervenciju.
- 23 Presudom od 23. svibnja 2016. arbeidsrechtbank te Antwerpen (Radni sud u Antwerpenu) odbio je kao neosnovane sve zahtjeve C. Plessers i naložio joj snošenje svih troškova.

24 C. Plessers je na tu presudu podnijela žalbu pred arbeidshofom te Antwerpen, afdeling Hasselt (Radni sud u Antwerpenu, odjel Hasselt, Belgija), koji je odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li preuzimateljevo pravo odabira iz članka 61. stavak 4. [WCO-a] [...] u skladu s Direktivom [2001/23], osobito s člancima 3. i 5. te direktive, ako je ta ‚sudska reorganizacija prijenosom pod nadležnošću suda‘ provedena s ciljem održavanja cijelog ili dijela poduzeća prenositelja ili njegovih djelatnosti?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

25 Društvo Prefaco izražava svoje sumnje u pogledu dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku, navodeći da, prema njegovu mišljenju, postavljeno pitanje nije relevantno za rješavanje spora u glavnom postupku. Naime, s obzirom na to da se radi o sporu između dva pojedinca, C. Plessers se ne može pozivati na Direktivu 2001/23 da bi se iz primjene izuzelo jasnu nacionalnu zakonodavnu odredbu.

26 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da, uvažavajući posebnosti predmeta, ocijeni osobito relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Posljedično, s obzirom na to da se ta pitanja odnose na tumačenje određenog pravila Unije, Sud je u načelu dužan donijeti odluku (vidjeti u tom smislu presude od 16. lipnja 2015., Gauweiler i dr., C-62/14, EU:C:2015:400, t. 24. i od 7. veljače 2018., American Express, C-304/16, EU:C:2018:66, t. 31.).

27 Iz navedenoga proizlazi da pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju pretpostavku relevantnosti. Sud može odbiti odlučiti o prethodnom pitanju koje je postavio nacionalni sud samo ako je očito da zatraženo tumačenje ili ocjena valjanosti pravila Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom glavnog postupka, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima kako bi mogao dati koristan odgovor na pitanja koja su mu postavljena (presuda od 16. lipnja 2015., Gauweiler i dr., C-62/14, EU:C:2015:400, t. 25. i od 7. veljače 2018., American Express, C-304/16, EU:C:2018:66, t. 32.).

28 Budući da se pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev odnosi na tumačenje Direktive 2001/23, valja istaknuti da je Sud, doduše, kad je riječ o sporu između pojedinaca, ustaljeno presuđivao da direktiva ne može sama po sebi stvarati obveze za pojedinca te se stoga protiv njega nije moguće na nju kao takvu pozivati. Međutim, Sud je također u više navrata presudio da se obveza država članica koja proizlazi iz direktive da postignu rezultat koji je njome predviđen te njihova dužnost da poduzmu sve odgovarajuće mjere, opće ili posebne, za osiguranje ispunjenja te obveze, odnosi na sva tijela država članica, uključujući sudove kad je riječ o stvarima koje potpadaju pod njihovu nadležnost (presuda od 19. travnja 2016., DI, C-441/14, EU:C:2016:278, t. 30. i navedena sudska praksa).

29 Iz toga slijedi da su, kada primjenjuju nacionalno pravo, nacionalni sudovi, koji to pravo moraju tumačiti, obvezni uzeti u obzir sva pravila tog prava i primijeniti metode tumačenja koje ono priznaje da bi ga protumačili u najvećoj mogućoj mjeri u svjetlu teksta i svrhe direktive o kojoj je riječ kako bi se ostvario njome propisani cilj i time ispunili zahtjevi iz članka 288. trećeg stavka UFEU-a (presuda od 19. travnja 2016., DI, C-441/14, EU:C:2016:278, t. 31. i navedena sudska praksa).

30 S obzirom na prethodno navedeno, ne može se smatrati da pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev nema nikakve veze s predmetom glavnog postupka ili da se odnosi na problem hipotetske naravi.

31 Stoga je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Meritum

- 32 Najprije valja podsjetiti da je prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda uspostavljenog člankom 267. UFEU-a, dužnost Suda da nacionalnom sudu dâ koristan odgovor koji će mu omogućiti odlučivanje o sporu koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud mora, ako je to potrebno, preoblikovati pitanje koje mu je postavljeno. Osim toga, Sud može uzeti u obzir pravna pravila Unije na koja se nacionalni sud nije pozvao u svojem pitanju (presude od 13. listopada 2016., *M. i S.*, C-303/15, EU:C:2016:771, t. 16. i navedena sudska praksa i od 31. svibnja 2018., *Zheng*, C-190/17, EU:C:2018:357, t. 27.).
- 33 U ovom slučaju svojim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev poziva Sud da odluči o pitanju je li nacionalno zakonodavno pravilo na koje se poziva u skladu s člancima 3. i 5. Direktive 2001/23.
- 34 Međutim, s jedne strane, kako je formulirano, to pitanje navelo bi Sud da u okviru postupka pokrenutog na temelju članka 267. UFEU-a odluči o usklađenosti pravnog pravila nacionalnog prava s pravom Unije, što nije njegova zadaća (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2015., *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, t. 29.).
- 35 S druge strane, iako se navedeno pitanje izričito ne odnosi na članak 4. Direktive 2001/23, ono je, kada je riječ o zaštiti zaposlenika od svakog otpuštanja koje prenositelj ili preuzimatelj provodi na temelju prijenosa, relevantno za odgovor koji se pruža sudu koji je uputio zahtjev.
- 36 U tim okolnostima, potrebno je preoblikovati postavljeno pitanje na način da se, u biti, ono odnosi na pitanje treba li Direktivu 2001/23, a osobito njezine članke 3. do 5., tumačiti na način da joj se protivi nacionalno zakonodavstvo, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se, u slučaju prijenosa poduzeća do kojeg je došlo u okviru postupka sudske reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda primijenjenog s ciljem održavanja cijelog ili dijela poduzeća prenositelja ili njegovih djelatnosti, za preuzimatelja predviđa pravo odabira zaposlenika koje želi preuzeti.
- 37 U tom pogledu, valja najprije podsjetiti da se, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Direktive 2001/23, osim ako države članice ne odluče drukčije, članci 3. i 4. te direktive ne primjenjuju na prijenose poduzeća kad prenositelj podliježe stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti koji je pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja i kad se nalazi pod nadzorom nadležnog javnog tijela.
- 38 Osim toga, Sud je presudio da se članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23, time što, u načelu, čini neprimjenjivim sustav zaštite zaposlenika u slučaju određenih prijenosa poduzeća, te se na taj način udaljava od glavnog cilja te direktive, nužno mora usko tumačiti (presuda od 22. lipnja 2017., *Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr.*, C-126/16, EU:C:2017:489, t. 41.).
- 39 Stoga valja, kao prvo, utvrditi može li prijenos poduzeća poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku biti obuhvaćen iznimkom iz članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23.
- 40 U tom je pogledu Sud presudio da valja osigurati da takav prijenos udovoljava trima kumulativnim uvjetima navedenima u toj odredbi, odnosno da prenositelj mora podlijezati stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti, da taj postupak mora biti pokrenut s ciljem likvidacije prenositeljeve imovine te da mora biti pod nadzorom nadležnog javnog tijela (vidjeti u tom smislu presudu od 22. lipnja 2017., *Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr.*, C-126/16, EU:C:2017:489, t. 44.).

- 41 Kad je riječ, kao prvo, o uvjetu prema kojem prenositelj mora podlijegati stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti, valja istaknuti da, prema nacionalnom zakonodavstvu o kojem je riječ u glavnom postupku, sve dok Opći sud nije odlučio o zahtjevu za sudsku reorganizaciju nad dužnikom ne može se proglašiti stečaj i, u slučaju društva, nije moguć ni njegov prestanak na temelju sudske odluke.
- 42 Međutim, s jedne strane, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 55. svojeg mišljenja, među strankama je nesporno da se postupak sudske reorganizacije ne može smatrati stečajnim postupkom.
- 43 S druge strane, iako postupak sudske reorganizacije, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, može dovesti do stečaja dotičnog poduzeća, takva posljedica nije ni automatska ni sigurna.
- 44 Zatim, kad je riječ o uvjetu prema kojem postupak mora biti pokrenut s ciljem likvidacije prenositeljeve imovine, iz sudske prakse Suda proizlazi da tom uvjetu ne udovoljava postupak kojem je cilj nastavak djelatnosti dotičnog poduzeća (presuda od 22. lipnja 2017., *Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr.*, C-126/16, EU:C:2017:489, t. 47. i navedena sudska praksa).
- 45 Međutim, kao što to proizlazi iz samog teksta postavljenog pitanja, nadležni nacionalni sud naložio je takav postupak sudske reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda s ciljem održavanja cijelog ili dijela društva Echo ili njegovih djelatnosti.
- 46 Naposljetku, kad je riječ o uvjetu prema kojem se predmetni postupak mora nalaziti pod nadzorom nadležnog javnog tijela, iz nacionalnog zakonodavstva proizlazi da je, s jedne strane, sudski povjerenik koji je ovlašten na temelju presude i koji nalaže prijenos odgovoran za njegovu organizaciju i provedbu u ime i za račun dužnika. S druge strane, taj povjerenik mora tražiti ponude prvenstveno osiguravajući održavanje svih ili dijela djelatnosti poduzeća uzimajući pritom u obzir prava vjerovnikâ. U slučaju više usporedivih ponuda, povjerenik daje prednost onomu koji jamči stalnost zaposlenja na temelju društvenog ugovora.
- 47 Međutim, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 68. svojeg mišljenja, nadzorom koji na taj način obavlja povjerenik u okviru postupka sudske reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda ne može se ispuniti taj uvjet jer je njegov doseg ograničeniji od dosega nadzora koji povjerenik obavlja u okviru stečajnog postupka.
- 48 Iz prethodno navedenog proizlazi da se postupkom sudske reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, ne udovoljava uvjetima iz članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23 i da, stoga, prijenos izvršen u takvim uvjetima nije obuhvaćen iznimkom koja je predviđena tom odredbom.
- 49 Stoga valja utvrditi da se članci 3. i 4. Direktive 2001/23 i dalje primjenjuju na predmet poput onog u pitanju u glavnom postupku.
- 50 U tim okolnostima, kao drugo, valja utvrditi treba li članke 3. i 4. te direktive tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se predviđa mogućnost da preuzimatelj odabere zaposlenike koje želi preuzeti.
- 51 U tom pogledu, kao prvo, iz članka 3. stavka 1. Direktive 2001/23 proizlazi da se prava i obveze prenositelja koja na dan prijenosa proizlaze iz postojećeg ugovora o radu ili radnog odnosa na temelju takvog prijenosa prenose na preuzimatelja.
- 52 Naime, kao što je to Sud u više navrata presudio, Direktiva 2001/23, uključujući njezin članak 3., ima za cilj osigurati zaštitu prava zaposlenika u slučaju promjene poslodavca time što im omogućava da ostanu u službi kod novog poslodavca pod uvjetima jednakim onima koji su dogovoreni s prenositeljem. Cilj je navedene direktive zajamčiti, koliko je to moguće, nastavak ugovorâ ili radnih

odnosa, bez izmjena, s preuzimateljem kako bi se spriječilo da se dotični zaposlenici stave u nepovoljniji položaj zbog same činjenice prijenosa (vidjeti u tom smislu rješenje od 15. rujna 2010., Briot, C-386/09, EU:C:2010:526, t. 26. i navedenu sudsku praksu).

- 53 Nadalje, na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 2001/23, prijenos poduzeća sam po sebi prenositelju ili preuzimatelju ne daje razlog za otpuštanje. Međutim, ta odredba ne sprečava moguća otpuštanja iz gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga koji podrazumijevaju promjene u pogledu plana zapošljavanja.
- 54 Iz teksta te odredbe proizlazi da je otpuštanja do kojih dolazi u okviru prijenosa poduzeća potrebno obrazložiti gospodarskim, tehničkim ili organizacijskim razlozima u vezi s planom zapošljavanja koji ne slijede sami po sebi taj prijenos.
- 55 Sud je stoga smatrao da nepostojanje sporazuma između preuzimatelja i zakupodavaca u pogledu novog ugovora o zakupu, nemogućnost pronalaženja drugog poslovnog prostora ili pak nemogućnost prijenosa osoblja u druge trgovine može biti gospodarski, tehnički ili organizacijski razlog u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 2001/23 (vidjeti u tom smislu presudu od 16. listopada 2008., Kirtruna i Viganò, C-313/07, EU:C:2008:574, t. 46.).
- 56 U ovom slučaju, iz nacionalnog zakonodavstva o kojemu je riječ u glavnom postupku proizlazi da preuzimatelj ima pravo odabrati zaposlenike koje želi preuzeti, pri čemu se taj odabir ipak mora obrazložiti tehničkim, gospodarskim i organizacijskim razlozima te biti proveden bez zabranjenog razlikovanja.
- 57 Međutim, takvo nacionalno zakonodavstvo se, za razliku od članka 4. stavka 1. Direktive 2001/23, ne odnosi na zaposlenike koji se otpuštaju, nego na one čiji je ugovor o radu prenesen, s obzirom na to da preuzimatelj potonje osobe odabire na temelju tehničkih, gospodarskih i organizacijskih razloga.
- 58 Iako je točno da su zaposlenici koje dotični preuzimatelj nije odabrao i koji su, stoga, otpušteni implicitno ali nužno zaposlenici za koje nijedan tehnički, gospodarski ili organizacijski razlog, prema mišljenju navedenog preuzimatelja, ne zahtijeva prijenos ugovora o radu, ostaje činjenica da taj preuzimatelj ne podliježe nikakvoj obvezi dokazivanja da su otpuštanja do kojih je došlo u okviru prijenosa bila uzrokovana tehničkim, gospodarskim ili organizacijskim razlozima.
- 59 Stoga primjena nacionalnog zakonodavstva poput onog o kojemu je riječ u glavnom postupku može ozbiljno ugroziti poštovanje glavnog cilja Direktive 2001/23, kako je on naveden u njezinu članku 4. stavku 1. i točki 52. ove presude, odnosno zaštitu zaposlenika od neopravdanih otpuštanja u slučaju prijenosa poduzeća.
- 60 Treba, međutim, podsjetiti, kao što je to već istaknuto u točkama 28. i 29. ove presude, da nacionalni sud, pred kojim se vodi spor između pojedinaca, koji nije u mogućnosti tumačiti odredbe svojeg nacionalnog prava koje je u skladu s direktivom koja nije prenesena ili je nepravilno prenesena, nije dužan, samo na temelju prava Unije, ne primijeniti te nacionalne odredbe koje su protivne odredbama te direktive. Stranka koja je zbog neusklađenosti nacionalnog prava s navedenom direktivom oštećena ipak se može pozivati na sudsku praksu koja proizlazi iz presude od 19. studenoga 1991., Francovich i dr. (C-6/90 i C-9/90, EU:C:1991:428) kako bi od države članice, po potrebi, ostvarila naknadu pretrpljene štete (vidjeti u tom smislu presudu od 7. kolovoza 2018., Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, t. 49. i 56.).
- 61 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno prethodno pitanje valja odgovoriti tako da Direktivu 2001/23, a osobito njezine članke 3. do 5., treba tumačiti na način da joj se protiv nacionalno zakonodavstvo, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se, u slučaju

prijenosa poduzeća do kojeg je došlo u okviru postupka sudske reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda primijenjenog s ciljem održavanja cijelog ili dijela poduzeća prenositelja ili njegovih djelatnosti, za preuzimatelja predviđa pravo odabira zaposlenika koje želi preuzeti.

Troškovi

- 62 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Direktivu Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona, a osobito njezine članke 3. do 5., treba tumačiti na način da joj se protivi nacionalno zakonodavstvo, poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se, u slučaju prijenosa poduzeća do kojeg je došlo u okviru postupka sudske reorganizacije prijenosom pod nadležnošću suda primijenjenog s ciljem održavanja cijelog ili dijela poduzeća prenositelja ili njegovih djelatnosti, za preuzimatelja predviđa pravo odabira zaposlenika koje želi preuzeti.

Potpisi